

MATEN, JORDEN, HÄLSAN OCH KLIMATET

Livsmedel står för 25-30 % av hushållens totala klimatavtryck. På individnivå så finns det alltså en hel del att göra för att minska sitt klimatavtryck genom att hantera mat på rätt sätt och välja klimatsmart mat. Hur påverkar det vi äter klimatet och vår hälsa? Är det alltid bäst att äta vegansk mat?

Syfte: Eleverna förstår sambandet mellan maten vi äter, klimatet, biologisk mångfald, och den egna hälsan, och också får möjlighet att se bortom förbud och pekpinnar.

Ämnen/Läroplanskopplingar: HK, BI IDH, GE, SH

Material:

Kortleken klimatkoll, kort om mat med täckt baksida

<https://www.naturskyddsforeningen.se/skola/energifallet/faktablad-mat-klimat-och-miljo>

<https://www.wwf.se/mat-och-jordbruk/matkalkylator/>

<https://www.wwf.se/vegoguiden/>

<https://www.wwf.se/mat-och-jordbruk/one-planet-plate/#om-one-planet-plate>

<http://hungrig.nu/?p=13174&m=4342> (ät S.M.A.R.T.)

Klimatkocken: https://www.naturskyddsforeningen.se/skola/energifallet/klimatkocken_7-9

MATEN, JORDEN, HÄLSAN OCH KLIMATET

Genomförande:

Mat och klimat

Dela ut ett klimatkollskort var till eleverna och låt dem ställa sig på en linje efter hur stor de tror att klimatpåverkan är. Låt gärna någon/några elever vara regissörer och styra sina klasskompisar.

Reflektera tillsammans.

- Vad var mest förvånande?
- Varför har kött så stor klimatpåverkan?
- Vad är lättast/svårast att förändra för att minska det egna klimatavtrycket?
- Vad kan skolan göra för att minska klimatavtrycket för skollunchen?
- Vilka styrmedel som skatter, lagar mm kan bidra till en förändringen?

Låt eleverna testa veckans skolluncher, göra egna måltidsförslag och testa klimatavtrycket i en matkalkylator <https://www.wwf.se/mat-och-jordbruk/matkalkylator/> och sedan göra en veckomatsedel/lunchmatsedel med hjälp av <https://www.wwf.se/mat-och-jordbruk/one-planet-plate/#om-one-planet-plate>

Gör gärna en prisjämförelse på maträtter som baseras på kött och vegetabilier. Låt eleverna presentera sina måltider och matsedlar med bilder, uträkningar och reflektioner.

Grönare mat på tallriken

- Odling av vegetabilier medför effektivare resurshantering.
- Mindre åtgång av energi och vatten för samma mängd protein som intensiv köttproduktion.
- Minskad köttkonsumtion minskad klimatpåverkan
- Lokalodlat minskar transportbehovet.
- God möjlighet för rättvis handel.

Bild och text: Johan Hallberg, <https://docplayer.se/3505387-Framja-halsa-en-nyckel-till-hallbar-utveckling-johan-hallberg-miljomalsdagarna-vasteras-3-4-maj-2011.html>

2021-08-10

MATEN, JORDEN, HÄLSAN OCH KLIMATET

Låt eleverna i mindre grupper fundera över och analysera hur mer grönt på tallriken kan påverka inte bara den egna hälsan, utan också samhället och klimatet.

Förslag på frågeställningar:

- Vad är bra att äta för kroppen och hälsan?
- Hur påverkas vatten-och markanvändningen?
- Hur påverkas klimatet av vår matproduktion?
- Hur påverkar transporter?
- Hur påverkar det vi äter de som producerar maten?
- Hur påverkas djuren och naturen?

Reglera genom skatt

I flera länder finns en sockerskatt. Det innebär t.ex. att läskproducenterna har sänkt sockerhalten i läsk. I Sverige kan det finnas 5 gånger så mycket socker i en Sprite-flaska som i ett annat land. Bland annat Cancerfonden vill att Sverige inför en sockerskatt.

Värderingsövning

Ska Sverige införa en sockerskatt? Lista för- och nackdelar.

Resonera med eleverna kring individens valfrihet, samhällsansvar, politikens styrmedel

Matsvinn

En tredjedel av maten som odlas äts inte upp!

I materialet Minska matsvinnet i Dalarna, som tagits fram av 2047 SC, finns flera övningar kring matsvinn http://pedagog.2047.nu/uploaded_documents/40_lararhandledning-7-9.pdf

Är veganskt alltid bättre?

Många väljer bort kött och mejeriprodukter. Men vad väljer de i stället?

Låt eleverna kritiskt granska olika populära alternativ som mandelmjök, avokado, kakao och sojaböner ur social, ekonomisk o ekologisk synvinkel. <https://www.wwf.se/vegoguiden/>

Värderingsövning: 4-hörnsövning

Vems ansvar är det att vi minskar klimatpåverkan av maten vi äter?

- Politiken
- Konsumenten
- Handlaren
- Öppet hörn

2021-08-10